

Kyselytutkimuksen tavoitteena oli selvittää astmaa sairastavien kokemuksia sairaudestaan ja sen kanssa elämisestä. Tutkimuksessa oli kaksi otosta: YouGov-kuluttajapaneelissa mukana olevat astmaa sairastavat (n=513) ja Allergia-, iho- ja astmaliiton astmaa sairastavat jäsenet (n=1 345). Kokonaisvastaajamäärä oli 1 858. Kysely toteutettiin tammikuussa 2020. Kyselystä on valmistumassa yksityiskohtaisempi julkaisu.

Keskeisimmät havainnot tutkimuksesta:

Sairauden hoito

Kahdelle kolmesta (68 %) kyselyyn vastaajista on laadittu astman hoitosuunnitelma, mutta joka neljänneltä (26 %) se puuttuu. Myös vaikeaksi astmansa määrittelevissä on peräti viidennes (19 %) sellaisia, joille hoitosuunnitelmaa ei ole laadittu.

Tyypillisimmin astman vuoksi käydään terveyskeskuksen yleislääkärillä tai työterveyslääkärillä. Heidänkin luonaan vuosittain käy silti vain noin kolmannes vastaajista. Tyytyväisimpiä ollaan yksityisen lääkäriaseman keuhkosairauksien erikoislääkärin palveluihin ja lähes yhtä tyytyväisiä astma- tai keuhko-/hengityshoitajaan. Myös sairaaloiden keuhkosairauksien erikoislääkäri saa erittäin hyvän arvosanan astmaa sairastavilta. Valtaosa vastaajista ei kuitenkaan käy edes kerran vuodessa millään vastaanotolla.

Vaikeaksi astmansa kokevat ovat muita kriittisempiä kaikkien hoitotahojen palveluun. Poikkeuksen tekee vain allergologi, joka saa heiltä hieman paremmat arviot kuin muilta.

Kahdella kolmesta (67 %) astmaa sairastavista on myös allergiaa ja joka toisella (52 %) myös allerginen nuha. Vaikeaksi astmansa kokevilla on tiettyjä sairauksia tai oireita muita useammin, erityisesti unihäiriöitä, refluksitautia ja pitkittynyttä poskiontelontulehdusta.

Reilu viidennes (23 %) on viimeisen vuoden aikana joutunut hakeutumaan päivystykseen tai ensiapuun astmansa vuoksi. Lähes yhtä usealla (17 %) on ollut viiden vuoden sisällä astman pahenemiskohtaus, joka on vaatinut sairaalahoitoa. Niistä, jotka kokevat astmansa vaikeaksi, peräti joka toinen (52 %) on joutunut hakeutumaan päivystykseen tai ensiapuun astmansa vuoksi vuoden sisällä. Lähes joka toisella (45 %) on ollut sairaalahoitoa vaativa astman paheneminen. Tässä erot astman vaikeustasossa näkyvät hyvin.

Arkiselviytyminen

Työelämässä ja opiskelijana olevista joka kolmas (31 %) sanoo joutuneensa olemaan poissa töistä/opiskelusta viimeisen vuoden aikana astmansa vuoksi. Astmansa vaikeaksi kokevista näin sanoo jo lähes kolme viidestä (57 %).

Joka kuudes (17 %) työssäkäyvä ja opiskelija sanoo astman haittaavan työn tekemistä tai opiskelua vähintään viikoittain. Lähes kaksi kolmesta (63 %) on kuitenkin sitä mieltä, että astma ei haittaa työtä/opiskelua koskaan tai ainakin harvemmin kuin kuukausittain. Astmansa vaikeaksi kokevilla tilanne on jälleen varsin toisenlainen: lähes joka toinen (46 %) kokee haittaa vähintään viikoittain ja vain viidesosa (21 %) ei koskaan tai harvemmin kuin kuukausittain.

Joka neljäs (24 %) kokee astman haittaavan arkea erittäin tai melko paljon. Kuitenkin yli puolet (54 %) kokee, että astma haittaa arkea erittäin tai melko vähän. Vaikeaksi astmansa kokevista kuitenkin peräti neljä viidestä (82 %) kokee astman haittaavan arkea erittäin tai melko paljon.

Kaksi kolmesta (66 %) kokee lääkärin olevan paras tiedonlähde astmasta ja sen hoidosta. Allergia-, iho- ja astmaliitto on joka toiselle (50 %) kolmen tärkeimmän joukossa. Liiton jäsenistä näin vastasi 60 %. Vain alle kymmenesosalla (8 %) on vakuutus, joka kattaa astman hoidosta syntyviä kuluja. Alle 30-vuotiailla vakuutus on selvästi yleisin (19 %).

Kyselytutkimuksen toteutti YouGov Finland Sanofin, Hill+Knowlton Strategiesin ja Allergia-, Iho- ja Astmaliiton toimeksiannosta.

Päivitetty 21.12.2020